

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДАГИ
ИЖТИМОЙ ҲИМОЯ МИЛЛИЙ АГЕНТЛИГИ

КЕКСАЛАР ВА НОГИРОНЛИГИ БЎЛГАН ШАХСЛАРГА
САНАТОРИЙЛАРДА ДАВОЛАНИШ УЧУН ЙЎЛЛАНМАЛАР БЕРИШ
ТАРТИБИ

УСЛУБИЙ ҚЎЛЛАНМА

ТОШКЕНТ - 2023

ДАВЛАТ ХИЗМАТЧИСИ КУТУБХОНАСИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДАГИ
ИЖТИМОЙ ҲИМОЯ МИЛЛИЙ АГЕНТЛИГИ

**КЕКСАЛАР ВА НОГИРОНЛИГИ БЎЛГАН ШАХСЛАРГА
САНАТОРИЙЛАРДА ДАВОЛАНИШ УЧУН ЙЎЛЛАНМАЛАР БЕРИШ
ТАРТИБИ**

УСЛУБИЙ ҚЎЛЛАНМА

ТОШКЕНТ – 2023

Кексалар ва ногиронлиги бўлган шахсларга санаторийларда даволаниш учун йўлланмалар бериш тартиби. Услубий қўлланма. Т.: Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, 2023 й. 18 бет.

Мазкур услубий қўлланма Вазирлар Маҳкамасининг “Аҳолига санаторийларда даволаниш учун йўлланмалар бериш соҳасига ахборот-технологияларини жорий этиш тўғрисида” 2021 йил 19 ноябрдаги 693-сон қарорига мувофиқ кексалар ва ногиронлиги бўлган шахсларга санаторийларда даволаниш учун йўлланмаларни бериш бўйича давлат хизмати кўрсатиш, ушбу давлат хизматидан фойдаланиш ва санаторийларда даволаниш учун йўлланмаларни тақсимлаш тартиби юзасидан республика ва маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари ва ходимлари, шу жумладан, ҳудудий адлия органлари ходимлари учун ҳуқуқни қўллаш амалиётини тўғри ва бир хилда ташкил этиш ҳамда амалга ошириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги билан биргаликда ишлаб чиқилган.

Мазкур услубий қўлланма тавсиявий хусусиятга эга.

© Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, 2023 йил

МУНДАРИЖА

1.	КИРИШ	-	6
2.	УМУМИЙ ҚОИДАЛАР	-	7-9
3.	АСОСИЙ ТУШУНЧАЛАР	-	9
4.	ЙЎЛЛАНМАЛАРНИ ОЛИШ УЧУН МУРОЖААТЛАРНИ ШАКЛЛАНТИРИШ ВА ЮБОРИШ ТАРТИБИ	-	9-13
5.	ЙЎЛЛАНМАЛАРНИ ТАҚСИМЛАШ ТАРТИБИ	-	13-15
6.	ЯКУНЛОВЧИ ҚОИДАЛАР	-	16
7.	Фойдаланилган НОРМАТИВ-ҲУҚУҚИЙ ҲУЖЖАТЛАР	-	17
8.	ИЛОВАЛАР	-	18

КИРИШ

Ўзбекистон Республикасининг Конституциясининг 48-моддасига мувофиқ, Давлат жисмоний тарбия ва спортни ривожлантириш, аҳоли ўртасида соғлом турмуш тарзини шакллантириш учун шарт-шароитлар яратади.

Ўзбекистон Республикасининг Конституциясининг 57-моддасига асосан меҳнатга лаёқатсиз ва ёлғиз кексалар, ногиронлиги бўлган шахслар ҳамда аҳолининг ижтимоий жиҳатдан эҳтиёжманд бошқа тоифаларининг ҳуқуқлари давлат ҳимоясидадир.

Янги таҳрирда қабул қилинган Конституцияда меҳнатга лаёқатсиз ва ёлғиз кексалар, ногиронлиги бўлган шахслар ҳамда аҳолининг ижтимоий жиҳатдан эҳтиёжманд бошқа тоифаларининг ҳуқуқлари давлат ҳимоясида бўлишининг белгиланганлиги мазкур соҳани ягона ёндашув асосида ислоҳ қилиш зарурлигини кўрсатди.

Мамлакатимизда ижтимоий ҳимояга муҳтож аҳоли, шу жумладан, кекса ва ногиронлиги бўлган шахсларга санаторийларга йўлланма бериш тизимини такомиллаштириш, мазкур соҳада қабул қилинаётган қонун ҳужжатларининг амалга оширилаётган ислоҳотлар жараёнига таъсирини кучайтириш, Конституция ва қонун устуворлигини таъминлаш, бу борада жамоатчилик назоратини кучайтириш ҳамда жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтиришга қаратилган кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда.

Кексалар ва ногиронлиги бўлган шахсларга санаторийларда даволаниш учун йўлланмалар бериш бўйича давлат хизматлари кўрсатиш тизимини янада такомиллаштириш мақсадида бундай шахслар йўлланмалар олиш учун Давлат хизматлари марказлари ёки Ўзбекистон Республикаси Ягона интерактив давлат хизматлари портали (ЯИДХП) мурожаат қилиш имконияти яратилди.

Шунга кўра, 2022 йил 1 октябрдан бошлаб кексалар ва ногиронлиги бўлган шахсларга санаторийларда даволаниш учун йўлланмалар бериш бўйича давлат хизмати ЯИДХП орқали жорий этилишини таъминлаш, шунингдек, давлат хизматлари кўрсатилишининг ҳар бир босқичида ваколатли органлар ва фуқаролар томонидан мурожаатларнинг кўриб чиқилишини кузатиб бориш тартибини жорий этиш белгиланди.

Кенг қамровли ислоҳотлар даврида кексалар ва ногиронлиги бўлган шахслар манфаатлари йўлида адлия органлари томонидан ҳуқуқни қўллаш амалиёти ўрганиб борилиши бундай тоифадаги шахсларга санаторийларга йўлланма бериш ва олиш билан боғлиқ зарур қонунчилик ҳужжатларининг изчиллик билан такомиллаштириб борилишига хизмат қилади.

I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1. Мазкур қўлланма кексалар ва ногиронлиги бўлган шахсларга санаторийларга йўлланма бериш, шахслар ёки уларнинг вакиллари томонидан санаторийларда даволаниш учун йўлланмаларни бериш бўйича давлат хизматидан фойдаланиш ҳамда санаторийларда даволаниш учун йўлланмаларни тақсимлаш тартиби билан боғлиқ фаолиятини ҳуқуқий тартибга солиш юзасидан ҳуқуқни қўллаш амалиётини бир хиллаштиришга хизмат қилади.

2. Қўлланма республика ва маҳаллий давлат ҳокимият органлари ва Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар адлия бошқармалари ҳамда туман (шаҳар) адлия бўлимлари (кейинги ўринларда – ҳудудий адлия органлари) ходимлари учун хизматда фойдаланиш учун методик қўлланма вазифасини ўтайди.

3. 2022 йил 1 октябрдан бошлаб кексалар ва ногиронлиги бўлган шахсларга Давлат хизматлари марказлари орқали санаторийларда даволаниш учун йўлланмаларни бериш, бундай шахслар ёки уларнинг вакиллари томонидан санаторийларда даволаниш учун йўлланмаларни бериш ҳамда бундай шахсларга Давлат хизматлари марказлари орқали санаторийларда даволаниш учун йўлланмаларни тақсимлаш бўйича кўрсатиладиган давлат хизматларидан фойдаланиш учун жисмоний шахслар фақат Давлат хизматлари марказлари ёки Ўзбекистон Республикаси Ягона интерактив давлат хизматлари портали (кейинги ўринларда — ЯИДХП) орқали мурожаат қиладилар.

4. Йўлланмалар Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги (Агентлик) тизимидаги

5. Йўлланмалар қуйидаги тоифадаги кексалар ва ногиронлиги бўлган шахсларга берилади:

уруш ногиронларига ва қатнашчиларига тенглаштирилган шахслар;	ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг янги никоҳдан ўтмаган бева хотинлари (бева эрлари);	республика аҳамиятига молик шахсий пенсия олувчи шахслар;	Чернобиль АЭС ҳалокати оқибатида нурланиш касаллигига чалинган ва уни бошидан кечирган шахслар, шунингдек, Чернобиль ҳалокати сабабли ногирон бўлиб қолган шахслар;
ядро полигонлари ва бошқа радиация-ядро объектларида ҳарбий хизматни ўтаган пенсия ёшидаги шахслар;	I ва II-гурӯҳ ногиронлиги бўлган шахслар, кўзи ожиз I-гурӯҳ ногиронини кузатиб борувчи шахс;	ўзгалар парваришига муҳтож бўлган ёлғиз кексалар;	ёшга доир пенсия олувчилар.

6. Йўлланмаларни бериш даврийлиги (бирламчи мурожаат этганлар бундан мустасно) қуйидагилардан иборат бўлади:

а) ҳар йили — навбат асосида:

уруш ногиронларига тенглаштирилган шахсларга; республика аҳамиятига молик шахсий пенсия олувчи шахслар;	Чернобиль АЭС ҳалокати оқибатида нурланиш касаллигига чалинган ва уни бошидан кечирган шахслар, шунингдек, Чернобиль АЭС ҳалокати сабабли ногирон бўлиб қолган шахсларга;	ядро полигонлари ва бошқа радиация-ядро объектларида ҳарбий хизматни ўтаган пенсия ёшидаги шахсларга; ўзгалар парваришига муҳтож бўлган ёлғиз кексаларга;
--	---	--

б) икки йилда бир мартаба — навбат асосида:

уруш қатнашчиларига тенглаштирилган шахсларга;	ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг янги никоҳдан ўтмаган бева хотинларига (бева эрларига);	I ва II гуруҳ ногиронлиги бўлган шахсларга, кўзи ожиз I гуруҳ ногиронини кузатиб борувчи шахсга;
--	---	--

в) уч йилда бир мартаба — навбат асосида ёшга доир пенсия олувчиларга.

II. АСОСИЙ ТУШУНЧАЛАР

7. Мазкур қўлланмада қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

кексалар — ёшга доир пенсия билан таъминланиш ҳуқуқини берадиган ёшга етган фуқаролар;

ногиронлиги бўлган шахс — ижтимоий ёрдам ва ҳимояга, жамият ва давлатнинг сиёсий, иқтисодий, ижтимоий ҳаётида бошқалар билан бирга тенг тўлиқ ва самарали иштирок этиш учун шарт-шароитлар яратилишига муҳтож барқарор жисмоний, ақлий, сенсор (сезги) ёки руҳий нуқсонлари бўлган шахс;

уруш ва меҳнат фахрийлари — 1941-1945 йиллардаги урушда қатнашган, мазкур уруш оқибатида I ёки II гуруҳ ногиронлиги бўлган шахслар ва меҳнат fronti фахрийлари;

йўлланма — кексалар, ногиронлиги бўлган шахслар, уруш ва меҳнат фахрийлари учун санаторийларнинг белгиланган хизматидан фойдаланиш ҳуқуқини берувчи ҳужжат.

III. ЙЎЛЛАНМАЛАРНИ ОЛИШ УЧУН МУРОЖААТЛАРНИ ШАКЛЛАНТИРИШ ВА ЮБОРИШ ТАРТИБИ

8. Кексалар ва ногиронлиги бўлган шахслар ёки уларнинг вакиллари давлат хизматидан фойдаланиш учун Давлат хизматлари марказларига келиб мурожаат этадилар ёки давлат хизматидан электрон тарзда фойдаланиш учун ЯИДХПда рўйхатдан ўтадилар.

Бунни билиш зарур

Кексалар ва ногиронлиги бўлган шахслар ўзлари ёки вакиллари келиб мурожаат этган тақдирда, Давлат хизматлари маркази ходими кексалар ва ногиронлиги бўлган шахслар номидан, ЯИДХП орқали мурожаат этган тақдирда эса — мустақил тарзда белгиланган шаклдаги сўровномани электрон равишда тўлдирадилар.

9. Сўровномага қуйидаги ҳужжатлар илова қилинади:

имтиёздан фойдаланиш ҳуқуқини берувчи ҳужжат нусхаси;

- (пенсия гувоҳномаси, мавжуд бўлса, имтиёзларини тасдиқловчи ҳужжатлар нусхаси;

тиббий маълумотнома

- (даволовчи шифокор томонидан бериладиган санаторий-соғломлаштириш тавсия этиладиган маълумотнома).

10. Қуйидаги касалликлар мавжуд бўлганда шахсга тиббий маълумотнома берилмайди:

беморнинг ўзи ва атрофдагилар учун хавfli бўлган қўпол ва хулқий бузилишлар билан кечадиган руҳий касалликлар	жараённинг фаол босқичидаги сил касаллиги
юқумли тери ва соч касалликлари	ўткир юқумли касалликлар
салбий жараёндаги, ёмон ҳолатда ўтадиган шиш касалликлари ва рецидивлари	таносил касалликлари

11. Сўровнома зарур маълумотлар расмийлаштиригандан ва киритгандан сўнг кексалар ва ногиронлиги бўлган шахслар ёки уларнинг вакиллари томонидан имзоларни идентификация қилишнинг тегишли воситалари (ЭРИ, дактилоскопия, электрон имзо, Мобил-ID ва бошқалар) билан тасдиқланади.

Буни билиш зарур

Давлат хизмати кўрсатилгани учун йиғим ундирилмайди.

12. Сўровномада нотўғри маълумотлар кўрсатилиши давлат хизмати кўрсатишни рад этиш учун асос ҳисобланади.

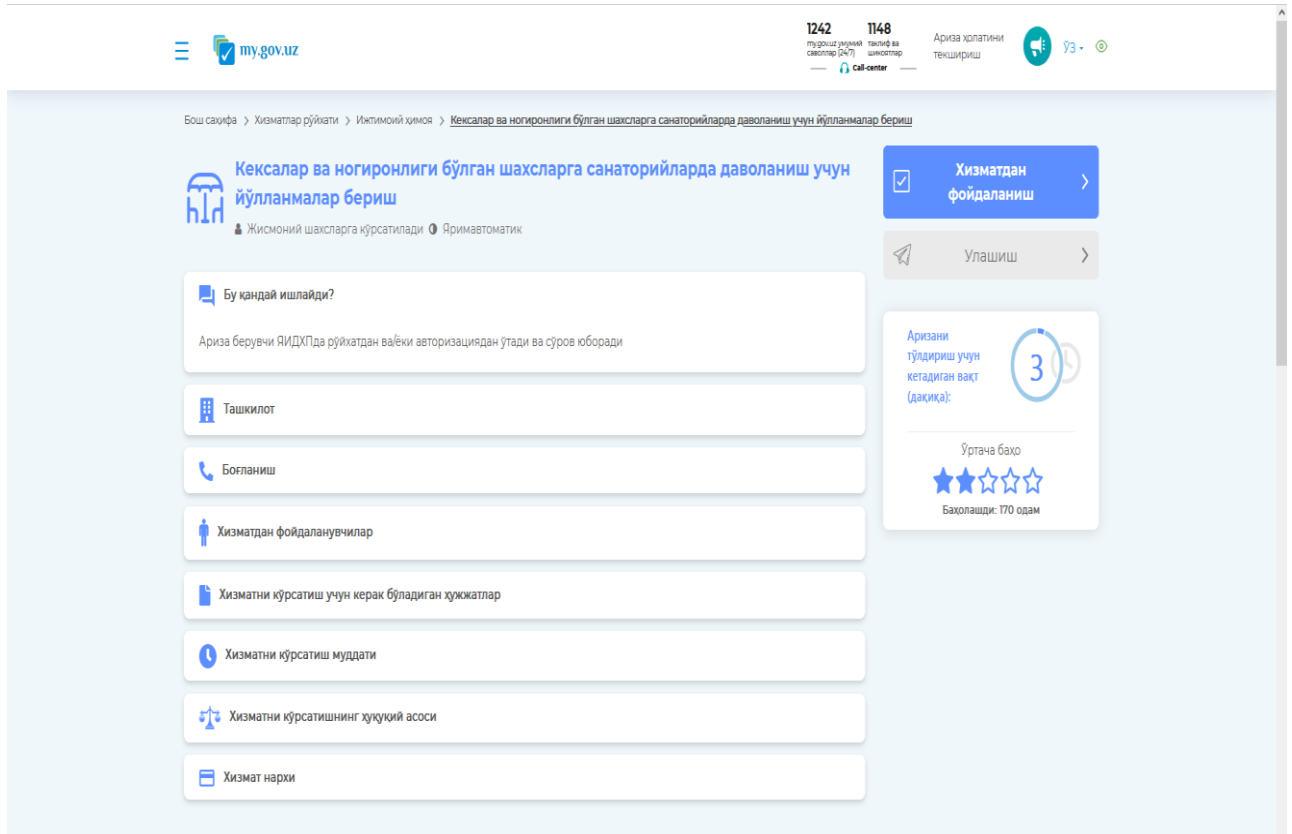

13. Ваколатли орган сўровнома тушганидан сўнг, уларнинг электрон реестрини юритади ва фуқаролар томонидан кузатиб борилиши учун навбатлар тўғрисидаги маълумотлар расмий веб-сайтида реал вақт режимида янгилаб борилишини таъминлайди.

14. Йўлланмалар санаторийларнинг мавжуд ўринларидан келиб чиққан ҳолда ажратилган бюджет маблағлари доирасида навбат асосида берилади.

Уруш ногиронларига ва қатнашчиларига тенглаштирилган шахслар учун санаторийларга йўлланмалар **биринчи навбатда** берилади.

15. Йўлланмалар кексалар ва ногиронлиги бўлган шахсларга 12 кунга, йўлланмаларнинг амал қилиш муддати бошланишидан 10 кун олдин (асосли сабабларга кўра қайтарилган йўлланмалар бундан мустасно) берилади.

Буни билиш зарур

Мазкур муддат ўтгандан сўнг **5 кун ичида** йўлланмалардан фойдаланувчи кексалар ва ногиронлиги бўлган шахслар томонидан йўлланма бўйича санаторийларга мурожаат қилинмаганда берилган **йўлланма бекор қилинади.**

16. Санаторийда соғломлаштириш учун берилган йўлланмада кексалар ва ногиронлиги бўлган шахсларнинг фамилияси, исми, отасининг исми, уларнинг тоифаси, йўлланманинг муддати ҳамда уни расмийлаштирган ваколатли органнинг номи тўлиқ кўрсатилиши лозим.

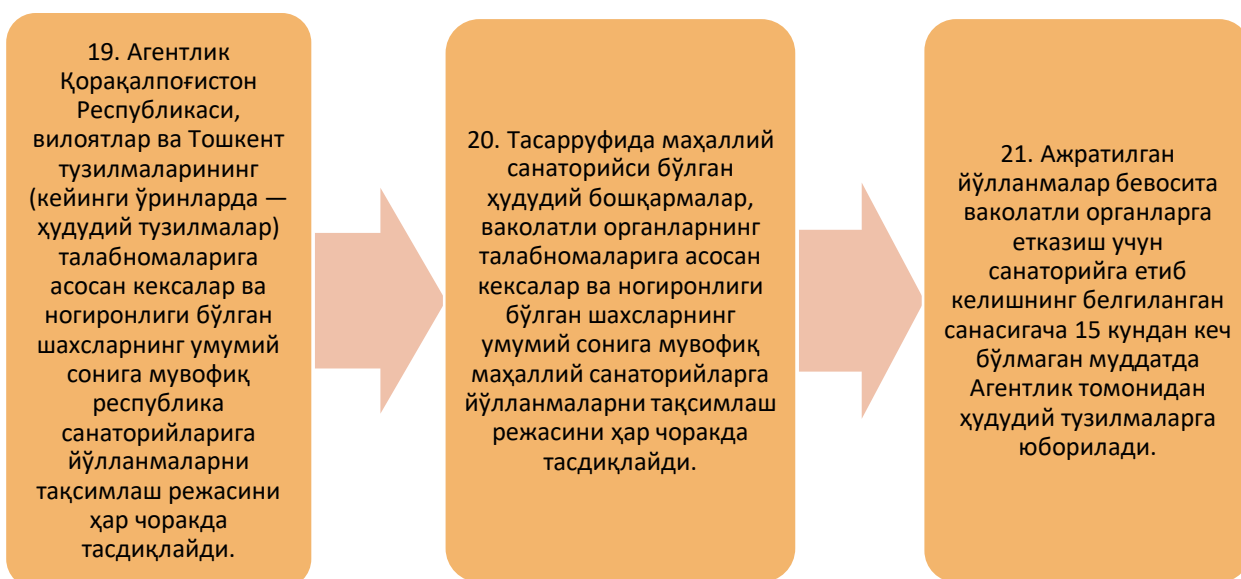
17. Ваколатли орган навбати келган кексалар ва ногиронлиги бўлган шахсларга QR-код (матрик штрихли код) қўйилган йўлланмани расмийлаштиради ҳамда уни ўз ЭРИси билан тасдиқлаб, тегишли Давлат хизматлари марказига (ўзи келиб мурожаат этган тақдирда) ёки

кексалар ва ногиронлиги бўлган шахсларга (электрон тарзда мурожаат этган тақдирда) ЯИДХП орқали электрон равишда юборади.

18. Давлат хизматлари маркази

Йўлланма тушганидан сўнг 10 дақиқа мобайнида уни кексалар ва ногиронлиги бўлган шахсларнинг электрон манзилига юборади (мавжуд бўлганда) ва уларни бу ҳақида ахборот-коммуникация тизими орқали хабардор қилади. Давлат хизматлари маркази кексалар ва ногиронлиги бўлган шахслар ўзлари ёки вакиллари келиб мурожаат қилган тақдирда, уларнинг сўровига кўра, уларга йўлланмани электрон шаклда ёки қоғоз шаклда бериши мумкин.

IV. ЙЎЛЛАНМАЛАРНИ ТАҚСИМЛАШ ТАРТИБИ

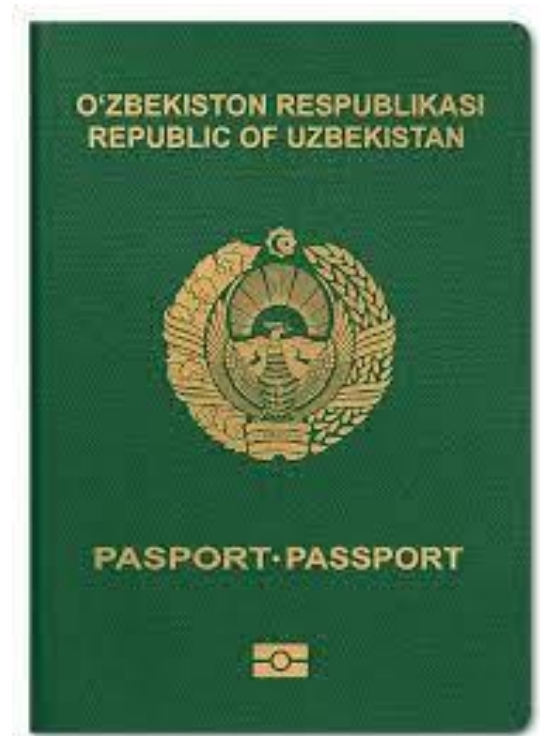
22. Фойдаланилган йўлланмалар тўғрисидаги маълумотлар ҳар чорақдан кейинги ойнинг 5-кунига қадар ҳудудий бошқармалар томонидан Агентликка тақдим этилади.

Йўлланмалар фақат уларда кўрсатилган муддатларда ҳақиқий ҳисобланади. Йўлланмада кўрсатилган муддатдан олдин санаторийга қабул қилинмайди, санаторийга кечикиб келинган кунлар тикланмайди.

Буни билиш зарур

Йўлланмадан фақат унда кўрсатилган шахсина фойдаланиши мумкин. Санаторийга битта йўлланма билан биттадан ортиқ киши (шу жумладан, ёш болалар ҳам) қабул қилинмайди.

23. Санаторийга ташриф буюрган кексалар ва ногиронлиги бўлган шахслар ўзи билан бирга йўлланмадан ташқари шахсини тасдиқловчи хужжат ва соғлиқни сақлаш муассасаси томонидан йўлланмага асосан берилган санаторий-курорт картасини олиб келиши лозим.

24. Санаторийларга қабул қилиш чоғида юқори ҳарорат ёки ноаниқ этиологияли тошма аниқланган шахслар соғлиқни сақлаш муассасаларига юборилади.

25. Кексалар ва ногиронлиги бўлган шахслар саломатлигининг ҳолатига ёки бошқа асосли сабабларга кўра йўлланмадан белгиланган муддатда фойдаланиш имкониятига эга бўлмаган тақдирда, йўлланмада кўрсатилган санаторийга келиш муддатидан камида **уч кундан кеч бўлмаган** муддатда бу ҳақида Давлат хизматлари марказига хабар бериши ва йўлланмани қайтариши лозим. Давлат хизматлари маркази ходими бу ҳақида **1 соат** мобайнида ваколатли органни хабардор

26. Йўлланма олиш навбати келган фуқаро Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарига вақтинча чиқиб кетган бўлса, шунингдек, асосли сабабларга кўра йўлланмадан фойдаланмаган тақдирда, фуқароларнинг навбат муддати кейинги ойга кўчирилади. Бундай ҳолатда фуқаро олдинги ариза рақамини кўрсатиб, белгиланган тартибда қайта мурожаат қилганда йўлланмалар биринчи навбатда берилади.

27. Қайтарилган ва фойдаланилмаган йўлланмалар ваколатли орган томонидан навбат асосида бошқа кекса ёки ногиронлиги бўлган шахсга расмийлаштириб берилади.

28. Санаторий раҳбарлари соғломлаштирилган кексалар ва ногиронлиги бўлган шахсларнинг санаторийда ҳақиқатда бўлган вақти, муддатидан олдин кетган бўлса, унинг сабаблари кўрсатилган маълумотларни йўлланманинг “Қайтариладиган қисми”га киритади ҳамда ўз ЭРИси билан тасдиқлаб, ахборот тизими орқали ваколатли органга юборади.

29. Кексалар ва ногиронлиги бўлган шахсларга берилган ва улар томонидан фойдаланилган йўлланмалар ҳисоби ваколатли органлар томонидан юритилади.

30. Ваколатли органлар йўлланмаларнинг жойларда ўз вақтида ва мақсадли берилиши, кексалар ва ногиронлиги бўлган шахслар йўлланмаларни олишларида адолат тамойилларига ҳамда навбатлиликка қатъий амал қилинишини таъминлашда жавобгар ҳисобланади. Ҳудудий бошқармалар юқоридаги вазифаларнинг сўзсиз бажарилиши устидан назоратни олиб бориш учун масъул ҳисобланади.

31. Кексалар ва ногиронлиги бўлган шахсларга кўрсатиладиган хизматлар сифати учун санаторийлар раҳбарлари жавоб берадилар.

V. ЯКУНЛОВЧИ ҚОИДАЛАР

32. Қўлланма билан норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар нормалари ўртасида тафовут бўлган тақдирда норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар нормалари қўлланилади.

33. Ҳудудий адлия органлари ва туман (шаҳар) адлия бўлимлари мазкур Қўлланмани тўғри қўллашда Агентликнинг ҳудудий тузилмалари ва ходимлари ҳамда туман (шаҳар) ҳокимликларига яқиндан амалий ёрдам кўрсатади.

VI. Фойдаланилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар:

1. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси
2. “Фуқаролар соғлиғини сақлаш тўғрисида”ги Қонун
3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Аҳолига давлат хизматлари кўрсатишнинг миллий тизимини тубдан ислоҳ қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” 2017 йил 12 декабрдаги ПФ-5278-сон Фармони
4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Жамиятда ижтимоий-маънавий муҳитни соғломлаштириш, маҳалла институтини янада қўллаб-қувватлаш ҳамда оила ва хотин-қизлар билан ишлаш тизимини янги даражага олиб чиқиш чора-тадбирлари тўғрисида” 2020 йил 18 февралдаги ПФ-5938-сон Фармони
5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Хизматлар соҳасини жадал ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2021 йил 11 майдаги ПҚ-5113-сон қарори
6. Вазирлар Маҳкамасининг “Аҳолига санаторийларда даволаниш учун йўлланмалар бериш соҳасига ахборот-технологияларини жорий этиш тўғрисида” 2021 йил 19 ноябрдаги 693-сон қарори

**Кексалар ва ногиронлиги бўлган шахсларга санаторийларда даволаниш учун
йўлланмалар бериш бўйича давлат хизматлари кўрсатиш
СХЕМАСИ**

Босқичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Бажариш муддатлари
1-босқич	Кексалар ва ногиронлиги бўлган шахслар	Йўлланма олиш учун Давлат хизматлари марказига мурожаат қилиш ёки Ягона интерактив давлат хизматлари порталида рўйхатдан ўтиш	Хоҳишига кўра
2-босқич	1. Давлат хизматлари маркази. 2. Ягона интерактив давлат хизматлари портали.	Сўровномани ваколатли органга юбориш	1. Сўровнома тўлдирилгандан кейин 10 дақиқа ичида. 2. Автоматик тарзда.
3-босқич	Ваколатли орган	1. Сўровнома тушганидан сўнг уни электрон реестрда қайд этиш. 2. Йўлланма бериш рад этилган тақдирда, рад этиш сабабларини тегишли Давлат хизматлари марказига ёки Ягона интерактив давлат хизматлари порталига электрон тарзда юбориш. 3. Йўлланма расмийлаштирилган тақдирда, тегишли Давлат хизматлари марказига ёки ЯИДХПга электрон тарзда юбориш.	1. Сўровнома келиб тушганидан кейин 10 дақиқа ичида. 2. Навбат келганда. 3. Навбат келганда.
4-босқич	Давлат хизматлари маркази	1. Йўлланма тушганидан сўнг уни кексалар ва ногиронлиги бўлган шахсларнинг электрон манзилига юбориш (мавжуд бўлганда) ва уларни бу ҳақида ахборот-коммуникация тизими орқали хабардор қилиш. 2. Ўзи (ёки ишончли вакили) келиб мурожаат қилганда йўлланмани электрон ёки қоғоз шаклида бериш. 3. Йўлланма бериш рад этилган тақдирда, рад этиш сабаблари тўғрисида кексалар ва ногиронлиги бўлган шахсларни хабардор қилиш.	10 дақиқа ичида